

Just Justesens Betenkning over COMOEDIER

Version 1.0 - 03.04.2007

COMOE- DIER

Sammenfrevne

for

Den nye oprettede

Danske Stue-Blads

Med

Hans Michelsen

Borger og Indvaaner i Callundborg.

Med

Just Justesens Kortale

Første Tome.

Tryckt Aar 1723.

Gyldendal's udgave fra 1902. Reproduceret af Bernhard Middelboe
efter Holberg's tobindsudgave fra 1723-1724. Udgaven er benyttet
som forlæg for denne digitale udgave.

Der har tilforn været Tvistighed blant Skribenter om Comoedier: nogle har holdt dem skadelige og forargelige: andre igien fornødne og opbyggelige. Cyprianus fordømmer Comoedier/ sigende: *adulterium discitur/ dum videtur* [Ægteskabsbrud læres når det ses];

andre Fædre igien holder dem uskyldige. Ludvig den Hellige driver Comoediantere ud af Frankrig. En anden/ ligesaa gudfrygtig Konge som hand/ fører dem ind igien. En Prinds de Conti skriver en heel Bog imod Comoedier/ sigende: Comoediers Henseende er at oprøre Affecterne/ og den Christne Religions at stille dem. En stor Theologus derimod sætter andre Forretninger til Side/ og bruger sin Pen til at forsvare Skuespill. Saa at ingen Materie synes meer problematisk. Alle maa skee har ret/ og de stridende Meeninger kand foreenes/ naar mand gjør Forskiel paa kydske og ublue Comoedier; Thi at ville forsvare en *Plauti Mercator*, var ligesaa daarligt/ som at fordømme hans Capteivei [»Krigsfangerne«]. Men dermed siger man ophæves icke Tvistigheden; thi der findes de/ der tilstaae/ at Skuespill kand være uskyldige/ men tilligemed icke kand lide/ at brave og gamle Folk drive Tiden bort med at see og læse Børne-Leeg. Andre derimod holde for/ at det er fast ligesaa nyttigt at læse Comoedier som Postiller. Naar en Hugo Grotius adspørgeres af andre lærde Folk/ hvi hand gaaer med Terentium i sin Lomme? svarer han/ fordi hand er det værd. Vil mand vide/ hvad Nytte hand haver af Skuespills Læsning/ svarer han: Børn læse et derudi/ og Mænd et andet. Saa at Tvistighederne herudi ogsaa let kand ophæves; thi hvo kand nægte/ at Amphitruo og Menechmei ere jo skrevne alleene for Tidsfordriv; hvo kand ogsaa nægte/ at der jo er Lærdom og Morale udi Aulularia. Siger man/ hvorfor menger mand da saa meget unyttigt Galskab udi moralske Comoedier/ da svares/ hvorfor forgylde Apothekere deres Piller; det heeder jo:

Omne tulit punctum qvi miscuit utile dulci. [Den har vundet bifald, som blandede det nyttige med det behagelige].

Vil Moliere have Folk til at faae en Misanthrope til Livs/ maa hand forgylde den med en Medicin *malgré lui* [læge imod sin vilje]. At munge Galskab i Comoedier/ er derfor ligesaa fornøden som at smørre Hjulene paa Vognen og at bruge Dricke til sin Mad; thi uden det første kand det sidste icke fordøyes. Mand kunde da herudi saavel som i mange andre Ting let komme overeens/ naar mand gaaer til den rette Kilde/ og efterseer hvad som er den eeneste og rette Aarsag til slige Stridigheder.

Jeg for min Part holder det gandske unødigt/ at tale enten pro eller contra her udi; jeg vil kun alleene binde mig til tvende smaa Spørsmal/ som udi disse Tider ere blevne giordte ved Lejlighed af disse nye anrettede Danske Comoedier/ nemlig: 1. Om det strider mod visse Personers Stand og Character/ at skrive Comoedier; 2. Om det er sømmeligt og anstændigt for smukke Mænds Børn/ at lade sig bruge til Theatraliske Exercitier. Det første er icke meget vanskeligt at besvare/ eftersom vi have Comoedier og lystige Romaner skrevne af Førster/ Grever/ Baroner/ Riddere/ ja Præste/ Munke og Jesuiter i vore Tider/ og af de habileste og største Mænd udi gamle Dage/ som enten skreve selv eller hialp andre derudi. De Græker havde saa stor Ærbødighed for Comoedie-Skrivere/ at de foregave/ Aristophanes styrkede Athenen meer ved sine Comoedier/ end dens Krigs-Magt baade til Lands og Vands. Ja Kongen af Persien udi de vigtige Spørsmal/ hand gjorde til de Lacedæmoniske Gesanter/ spurdte dem: hvordan Aristophanes levede/ som bemeldte Comoedie-Skriver selv vidner i et af hans Skuespill kaldet Acharnenses/ hvilket omendskiønt det er hart ad lige saa meget outreret/ som den Chinesiske Philosophi Meening/ at en Stad icke vel kunde regieres uden Musiqve/ saa sees dog deraf/ udi hvilken Agt Comoedier have været holdne af de meest skønsomme Nationer i gamle Dage/ da Skuespill vare langt fra icke saa reene og kydske/ som de ere nu omstunder/ ej heller saa sindrige eller moralske. Vel er sandt/ at Amphitruo og Gnieren/ som Moliere har oversat af Plauti Comoedier/ staaer endnu i vore Tider udi den første Classe. Men Resten derimod svarer aldeles icke dertil/ langt mindre Terentii og Aristophanis Comoedier. Thi omendskiønt de/ der ere Patroner af de gamle Comoedier/ kand sige/ som sandt er i visse Maader/ at hver Nation/ hvert Seculum har sin Smag/ saa at det/ som var den største Ziirlighed udi Grækernes Tider/ meest kand skurre udi vore Ørne/ og det som nu skurrer meest udi vore Ørne/ kand vore Efterkommere finde meest Smag udi/ hvorpaa Blackmore/

en Engellænder/ gir mærkelige Exempler alleene udi sin Nation. Nu/ siger han/ finder jeg/ at vor Nation har haft størst Behag udi merckelige Hendelser og utroelige Bedrifter og vandrende Riddere; nu udi Ord af dobbel Meening/ nu udi prægtig Stii/ nu udi søde og behagelige Tale-Maader/ artige Indfald og Lignelser/ og endelig i u-behagelig men grundig Lærdom; ligesom udi Musiqven/ tilforn havde mand Behag udi Harmonie/ men nu udi Dissonancer og det som skurrer i Ørene: Saadant omendskiønt det icke uden Grund fremføres til gamle Comoediers Forsvar/ saa følger dog deraf icke/ at disse Tidens Mennisker ere aldeeles blinde udi at dømmе om gamle Skrifter; thi det/ som mand kalder Indfald og *bon sens*/ er altid det samme/ og omendskiønt en icke er saa lykkelig at forstaa Originaler/ kand hand dog see af Oversættelser/ at Achilles hos Homerum taler som en grov Vogn-Mand/ og at en stor Deel af Aristophanis Indfald har ingensteds hiemme. Saa mand derfor kand frit sige/ at de nye Comoedier saa vel udi Artighed som udi Lærdom og Ærbarhed overgaaer de gamle/ og at det derfor icke kand tilskrives uden enten Avind eller en u-naturlig Smag/ at ville legge brave Folk til Last/ at de nu omstunder skrive sindrige og opbyggelige Comoedier. Ja de som stoppe deres Øren til for saadant/ have lige saadan naturlig Feil paa Hørelsen/ som Manden der huggede Træer ned om sin Gaard for icke at høre Nattegalen/ og derimod fandt Behag udi at høre Frøer; eller som den Scyttiske General/ der gad heller høre en Hest vrinske/ end den sødeste Musicalske Harmonie.

Hvad den anden Objection er angaaende/ at det er u-anstændigt for smukke Mænds Børn/ der ere beskickedede i sin Tid at betiene Kirker og Skoler/ at bruges til Theatraliske Exercitier. Da svares der/ at det som kaldes Decorum eller Bienseance dependerer af Landets Moder. I Engeland og Frankrig er det Landets Mode/ at Præster gaae paa Comoedie og Caffee-Huse/ hvorfor det icke meer er u-sømmeligt. I gamle Dage var det mod Landets Mode for Mandfolk/ at gaae med Silke-Klæder/ hvorudover det ogsaa var dem u-anstændigt. Saa snart derfor at den høye Øvrighed siger/ at det icke skal holdes usømmeligt for skickelige Folk/ at lade sig bruge til Skuespill/ saa bliver det strax icke meer u-sømmeligt/ og saa snart alle Byens Præster resolverede sig til at gaae paa Comoedien/ var det dem icke meer u-anstændigt end Gejstligheden udi Engeland og Frankrig; ligesom naar en fornemme Dame vilde resolve sig til at sidde engang paa Parterren/ blev det holdet for en meget anstændig Mode for Borger-Koner at gjøre det samme. Saa at alle slige Øvelser/ naar de icke ere syndige/ saa snart Landets Mode siger at de ere sømmelige/ blive de strax sømmelige/ og saa snart den høye Øvrighed sætter andet Navn derpaa/ stride de strax mod den saa kaldte Bienseance. Jeg vil icke tale om mange brave Folk i vore Tider/ der i deres Ungdom have ageret Comoedier/ og siden ere bleven forfremmede til Academie/ Kirker og Skoler; thi det er ligesaa let som uforføden at bevise.

At skrive Comoedier holde ellers nogle Folk at være et hvert lystig Hoveds Verk/ da dog Erfarenhed viser/ at neppe tre eller fire udi et heelt Rige findes saadant Arbeid voxne/ thi der udfodres af en Comoedie-Skriver/ først at hand er Philosophus/ og har nøje udstuderet det som kaldes *Ridiculum* udi det Menniskelige Kiøn; for det andet/ at hand har det Pund/ at igiennemhegle Lyder saaledes/ at hand diverterer tillige. Tredie at hand i sin Imagination kand forestille sig hvad Virkning den vil have paa et Theatro; thi undertiden kand den Comoedie/ som er lystigst at læse/ allermindst behage paa Skue-Pladsen/ thi ved Klygter og artige Indfald kand fattes det/ som icke kand vel beskrives/ men er noget/ som gjør et Theatrum levende; 4. at hand af gode Comoediers Læsning har faaet alle de Regler i Hovedet/ som derved bør i agt tages; dog maa mand tage sig vare/ at mand icke søger at gjøre et Theatrum saadan levende/ at mand derved støder an mod det som kaldes *bon sens*. Det er vel fornøden at outrere [rettet fra: ontrere] Charactererne/ men dog saaledes/ at mand icke af en latterlig Heros gjør en gall Mand. Naar Jean de France knæpper sin Kiole bagvendt/ kommer hand mig i en hast for/ icke at være rigtig i Hovedet. Men naar jeg betragter/ hvor daarlig Folk er at efterfølge strax end og de u-rimeligste Franske Moder/ saa synes mig/ at det er gjørligt/ ja mindre u-rimeligt/ end at staae med et Glas Viin i

Haanden fast en halv Time og skrige sig hæs/ før mand faaer den til Livs. Derimod kand jeg icke hitte paa noget at besmycke den borgerlig Adelsmands Character. Men naar jeg seer ham nu kaste sin Slaap-Rok af/ nu tage den paa igien/ for at mercke/ om Musiqven klinger bedre udi den blotte Trøje end udi Slaap-Rocken/ iligemaade naar jeg seer ham lade sig indbilde/ at den Tyrkiske Keysers Søn er kommen til Paris alleene for at frie til hans Datter/ saa kand jeg icke merke/ at Characteren er outrered/ men at Personen er Daarekistegall/ saa Boileau [rettet fra: Boilean] havde større Aarsag at censurere den borgerlig Adelsmand og den indbildte Syge/ der i sin Stue lod sig creere til Doctor for at blive frisk/ end den gamle Mand som Scapin fik til at krybe i Sæcken. En Comoedie-Skriver maa beflicte sig paa/ at de Stycker hand forestiller ere naturlige og uden Affectation/ saa at Tilskuerne skal kunde bilde sig ind/ at det er Alvor. Derfor var det at ønske/ at i alle Comoedier Scena var udi det Land/ hvor de forestilles/ at Tilskuerne kunde slippe for at fingere sig andre Lande i Hovedet/ og ligesom bilde sig ind/ at saa snart de have faaet deres Passeer-Sæddel/ de i et Øjeblik med det heele Comoedie-Huus bleve forflytted til Rom/ Grækenland/ Spanien eller Frankrig. Fornuften viser ogsaa/ at det maa skurre i delicate Øren/ at høre en Spansk Historie forestilled paa Danske/ hvorføre den Spanske Bonde/ der kommer og taler Sellandsk udi Festin de Pierre/ behager mig icke nær saa meget som Jeppe paa Bjerget/ og er derfor ingen Tvivl paa/ at dersom de der oversætte Molières Comoedier/ vilde med Scena forandre Navnene og gjøre icke alleene Ordene/ men heele Comoedien Dansk/ det jo havde langt bedre Virkning/ og naar heele Comoedien skal være Dansk/ saa maa icke alleene Scena og Navnene/ men og Charactererne være Danske; og er derfor adskillige fremmede Comoedier aldeles icke beqvemme for vor Skueplads. Tartuf hos Moliere kand aldrig blive Dansk/ thi Hoved-Personen er en Directeur de Conscience [skriftefader]/ som under Helligheds Skin bemægter sig Herredomme udi et Huus/ hvilke slags Folk voxte alleene i de Roman Catholske Lande.

Alle Doctor-Comoedier ere ogsaa u-rimelige her i Landet/ hvor den Medicinske Nation er et fornemme Folk/ der aldeles icke er befænget med de Lyder/ som findes hos de smaa omløbende Medici paa endeel andre Steder. Iligemaade passer de meget Romansk forliebte Skuespill sig meget lidet her paa Stedet/ og haver icke den Grace her som udi Engeland eller andre Riger/ hvor Folk henger sig af Kierlighed; thi der er gandske icke fornøden/ som nogle foregive/ at enhver Comoedie skal endes med Ægteskab; thi naar en Comoedie-Skriver ikkun forestiller en Lyde med sin rette Farve/ saaledes at den underviser og forlyster tillige/ har hand i agt taget alt hvad hand bør i agt tage. Saaledes havde Æsopus kundet passere for et meget smukt Stycke/ omendskiønt den Poetiske Brude-Vielse udi Enden havde været udeladt. Mand maa mage det saa/ at vore Tilskuere ved sindrige og moralske Skuespill faaer den rette Smag/ og saa lidt som mueligt forestille lystige Eventyr/ hvorudi ingen Lærdom er/ paa det at visse Folk kand betages all Aarsag at tractere vore Comoedier som Børnespill og Tidsspilde/ ja mand maa mage det saa/ at mand kand sige til vore Comoediers Forsvar/ at derved icke alleene de Penge blive udi Landet/ som de fremmede og u-rimelige Bander tilforn udførte/ men endog at Tilskuerne anvender deres ledige Tider vel og nyttig derpaa.

Dette maa være nok talt om Comoedier udi Almindelighed; nu vil jeg skride til disse som indeholdes udi denne Tome. Den første/ som kaldes **Den Politiske Kande-Støber** er af alle bleven mest censureret og haft den Lykke/ som alle gode Comoedier gerne have/ nemlig/ at en hob Mennesker derudover er bleven vreed. Mand har beskyldet Autor derudi at have sigtet paa Øvrigheds Personer/ da dog ingen Comoedie er til/ der meer bør tilfalde Øvrighed/ thi Satiren sigter alleene paa visse Pralere blant gemeene Folk udi Fristæder/ der sidde paa Vertshuse og criticere over Borgemester og Raad/ vide alting og dog intet. Slige Folks Characterer blive artig forestilled udi denne Kandestøber/ som nogle af Raadet bilde ind at være bleven Øvrighed/ paa det hand kunde lære at kiende sig selv og vænne sig fra sin forrige Daarlighed. Jeg tviler paa/ at nogen skal kunde vise mig en Comoedie

meer honnete og meer moralsk; thi om nogen Feil er fornøden at forestille i et Skuespill/ saa er denne der gaaer saa meget i Svang blant Folk/ som icke vide det selv. Den kunde maaskee have saadan Virkning/ om den blev spilled udi Holland eller andre fri Republiquer/ at en Kaesverkoepere [ostehandler] skulde i lang Tid betænke sig at opregne de Feil/ som en Turenne/ en Eugenius har begaaet udi den eller den Campagne. Comoedien er ellers icke mindre lystig end moralsk; thi den har holdet Tilskuerne i Latter fra Begyndelsen til Enden/ og derfor af alle er spilled med størst Profit for de Vedkommende.

Den anden kaldes **Den Vægelsindede**. En rar [bemærkelsesværdig/ sjælden] Character/ som icke er udført i nogen Comoedie; thi Autor har bemojed sig icke alleene at skrive nye Comoedier/ men ogsaa rare/ da de fleeste fremmede/ endogsaa mange af Molières/ icke aldeles ere saa nye/ som Folk bilder sig ind. Udi denne Comoedie er Hoved-Personen en Dame/ der har sexten Sind om Dagen/ hvilken Character jo vanskeligere den er at forestille/ jo større Berømmelse har den forhvervet Madame Montaigu/ der har ført den saa vel ud. Icke desmindre er den dog ej spillet med den Fremgang som den forrige/ formedelst nogle alvorlige Scener/ som de fleeste icke begrebe udi førstningen. Saa der ere adskillige Meeninger om samme Stycke; thi nogle holde det nest Barberen for det sletteste/ store Kiendere derimod af alle fem for det beste.

Den tredie Comoedie heeder **Jean de France** eller **Hans Frandsen**/ hvilken saasom den er en bitter Satire mod de saa kaldte Petits Maitres/ der sætte deres Fædrene Arv til Udenlands for at glemme deres eget Sprog/ og forgive Landet med fremmede Moder/ saa holdes den for vores Nation det nyttigste Stycke/ og saasom den er icke mindre latterlig end skarp/ saa har den fundet en synderlig Behag saa vel hos høje som lave/ og holdes for den kostbareste.

Den fjerde kaldes **Jeppe paa Bierget** eller **Den forvandlede Bonde**/ en af Bidermannis gamle Historier/ som Autor har udført i en Comoedie. Dette er den eeneste Materie som icke er opspunden udi Autors egen Hierne/ hvorfor hand ingen Berømmelse forlanger deraf/ hvor vel de artige Klygter/ som legges udi Bondens Mund/ og bevæge alle slags Tilskuere til idelig Latter/ ere hans egne. Den blev spillet første gang meget ilde formedelst en Forvirring som samme Aften reisede sig blant Acteurerne/ - men anden gang alle Folk til Fornøjelse/ sær formedelst Personen Monsieur Gram der agerer saa naturlig en Siellands Bonde.

Den femte Comoedie heeder **Mester Gert Westphaler** hvor udi Hovedpersonen er en der dræber Folk med Snack. Dette Stycke havde kun tynd Lykke første Præsentation; thi saasom Personen havde kun tre Materier at tale om/ saa syntes de fleeste/ at de ofte Repetitioner gjorde Comoedien u-behagelig. Autor derfor/ saasom hand merckede/ at mand icke gav agt paa Comoediens rette Øje-Merke/ tog sig for anden gang at forklare den ved en Prologus/ og vise at just i det/ som mand lastede/ bestod Styckets Dyd/ hvilket havde saadan Virkning at Comoedien anden gang blev ligesaa meget roset/ som den forrige gang blev lastet/ og vil i Fremtiden efter all Anseelse passere for et af Autoris beste Stycker.

Disse Comoedier ere bleven spillet vevlviis med de allerstørste Comoedier oversatte af Fransken/ hvorudover de have staaet større Fare end nogle andre nye-gjødte Stycker; thi Molières Comoedier hvorvel de ere saa forslidte paa andre Steder/ at de hart ad icke kand bruges uden i Nøds-Fald meer/ saa dog passere de her for gandske nye blant Folk/ som icke forstaaer Fransk. Saa at disse Originaler have holdet Stand med de Franske/ icke fordi de vare nye/ men fordi de ere blevne holdet ligesaa gode/ hvorvel derudi er intet for Øynene/ ingen Machiner/ Præsentationer/ Masqverader og andet deslige/ som lokker flere Tilskuere/ end Comoedien i sig selv/ som kand sees af den borgerlige Edelmand/

hvilken omendskiønt det er et af Molieres slette Stycker/ holder bedre Stand end Gnieren/ som er det beste/ alleeneste for den Tyrkiske Mufti og Masqveraden/ hvorpaa de største Kiendere dog mest støde sig. Saa at den Behag som Folk har fundet i disse nye Stycker reiser sig alleene af Comoedierne i sig selv/ saasom Autor intet har givet for Øynene/ men alleene for Ørene/ og icke fordervet Comoedierne ved selsomme Præsentationer for at behage Galleriet/ eller sæt dem for meget paa Skruer for alleene at behage Logerne. De Comoedier ere i mine Tanker de beste/ som behage alle/ hvorfor jeg regner icke Molieres Misanthrope for andet end en smuk og sindrig Samtale/ men icke for nogen god Comoedie/ saasom den ene Part der udi fattes/ som kaldes Festivitas/ Gayete og Konst at komme Folk til at lee.

Autor har derforuden skrevet en hob andre Comoedier/ og ved saadant og andet hans idelige Møye og Arbeide forarsaget/ at vores Danske/ som tilforn i ingen Anseelse hidindtil har været/ nu omstunder reiser Hovedet i Veiret baade mod det Franske og Engelske.

Foruden de Stycker/ som findes udi denne Tome/ har hand giort 10 andre/ som ligge færdige/ nemlig:

6. Barselstuen.

7. Den Ellefte Junii.

8. Jacob von Tyboe eller Den stor-talende Soldat.

9. Den Stundesløse.

10. Johannes Montanus eller Hans Berg.

11. Don Ranudo de Colibrados eller Fattigdom og Hoffart.

12. Ulysses von Ithacia eller En Tydsk Comoedie.

13. En Comoedie kaldet Uden Hoved og Hale..

14. Hexerie eller Blind Allarm.

15. Melampe/ en Tragoedie.

BA's Holberg-sider

De fleste af mine Holberg-artikler indgår i »[Et åbent sind? Om Holberg's tænkning](#)«. Bogen foreligger som foreløbig udgave, der kan downloades gratis. Den vil blive udbygget og bearbejdet i løbet af 2006-2008. De artikler der har med »[Jeppe på Bjerget](#)« at gøre vil dog blive udgivet for sig i 2007.

I bogen er der afsnit om **Holberg's breve**, hans fortolkning af **naturetten og folkeretten**, hans **arbejde som filosof og teolog** - og en særlig del af hans **historieskrivning**; som eksempler på det sidste er valgt 'historier' om den albanske fyrste **Skanderbeg** og om profeten **Muhammed**.

I tilknytning til bogen har jeg samlet et [udvalg af Holberg-ting](#) [PDF] og lagt i en digital udgave på internettet. Det drejer sig bl.a. om komedien om **Gert Westphaler**, en række **epistler** og om værket om **natur- og folkeretten**.

Desuden har jeg påbegyndt en [oversigt over links \(og litteratur\) om Oplysningstiden](#).

ANDRE ARTIKLER (ENKELTE AF DISSE ER AF ANDRE FORF.):

ABRACADABRA: DIGITAL HOLBERG: artikler der er listet på *Open Directory Project*, her er de opdelt i emnegrupper | [Holberg's egne tekster](#) på nettet | [Rahbek's Holberg-udgave 1804-1814](#) | [Billeskov Jansen's udgave af: Værker i tolv bind](#) (indholdsfortegnelsen) | [Litteraturliste](#)

Teater: [Holberg-teater i Kalundborg](#) | [Holberg i Korsør](#) | [Krabasken i Kalundborg](#) [indgår i »*Et åbent sind*«] | [Niels Klim i Kalundborg](#) | [Niels Klim på Falster](#) | [Antihelten Jeppe](#) [indgår i »*Et åbent sind*«] | [Jeppe på gyngende grund](#) [om dansk-polsk opsætning; indgår i »*Et åbent sind*«]

Naturetten. Retsforhold (Supplerende): [Holberg og Bierne](#) | [Holberg, Naturetten og juristerne](#) (Ditlev Tamm i Kalundborg) | [Hugo Grotius](#) | [Deres velfortjente straf](#) (udstilling i Kalundborg)

Personer: [Holberg's konger](#) (Frederik IV, Christian VI og Frederik V) | Holberg's uven, juristen og historikeren [Andreas Hojer](#) | [Africanus og Gynther fra Havrebjerg](#)

Steder: [Sorø](#) | [Brorupgaard - Havrebjerg](#) | [Tersløsegård](#): Holberg's gods ved Sorø | [Theobald Stein's Holberg-statue ved Det Kongelige Teater i København](#)

Sprog: [Sprog og typografi](#) hos Holberg | **Udgivere og forskere:** [Thomas Bredsdorff](#) (Holberg-medaljen 2005)

Du kan åbne linkene så de fremkommer i **denne ramme** - eller så de fremkommer i et **nyt vindue**; brug *højreklik* til at vælge.

Denne rammes adresse: <http://bjoerna.dk/Holberg/links.htm> | Udgiver: [Kultursociolog Bjørn Andersen](#)